

Vykypěl, Bohumil

Companion to Central and Eastern European Humanism. Volume 2: The Czech Lands. Part 1: A–L.

Linguistica Brunensia. 2021, vol. 69, iss. 2, pp. 90-91

ISSN 1803-7410 (print); ISSN 2336-4440 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/LB2021-2-8>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/144784>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Companion to Central and Eastern European Humanism. Volume 2: The Czech Lands. Part 1: A–L.

Ed. Lucie Storchová. Berlin – Boston: De Gruyter. 2020. XVI + 782 s.

ISBN 978–3–11–064642–9

Před časem jsme v tomto časopise stručně, zato naléhavě upozornili na knihu, po našem soudu důležitou, pojednávající o českých biblických překladech 16. století (srov. *Linguistica Brunensia* 66 (1), 2018, s. 105). Nyní chceme stejně stručně a naléhavě upozornit na první díl podobně důležité nebo alespoň podobně užitečné slovníkové příručky o humanistických spisovatelích – dobové „jazykovědce“ v to čítajíc – v českých zemích 16. století.

Předesláno je několik narativních textů. Nejdřív je to stručný úvod (Lucie Storchová: *Introduction and Acknowledgments*; s. VII–X), v němž se píše zejména o výběru položek do slovníku: jde o autory dlouhého 16. století (od poslední třetiny 15. do třicátých let 17. století) pracující tak či onak se „starými texty“ (scil. antickými texty) a narozené nebo působící v českých zemích. Tři studie pak pojednávají o literatuře v českých zemích v 16. století zejména co do recepce humanismu: nejdřív v první polovině 16. století (Petr Voit: *Humanism in the Czech Lands in the First Half of the 16th Century: Utraquists, Catholics and Non-Conformist Religious Communities*; s. 1–22), pak v třetí čtvrtině 16. století (Lucie Storchová: *Humanist Literature in the Czech Lands (from the 1550s until the Late 1580s)*; s. 23–40) a nakonec od konce 16. do dvacátých let 17. století (Jan Malura, Lucie Vaculínová: *The Literature of Late Humanism (from the 1590s until the Early 1620s)*; s. 41–59). Slovník pak obsahuje personální hesla různé dlouhá a různě podrobná (někdy až velmi dlouhá a podrobná) – podle významu portrétované postavy i názoru autora hesla o ní.

V úvodních textech je občas trocha „revizionismu“ jako „the nationalist history of literature“ (s. VII; navrhuje autorce ke zvážení, zda by se místo „the Czech Lands“ nemělo nenacionalisticky užívat „the Bohemian Lands“) nebo jaksi hloubkově marxistická povaha české literární seziemistiky 2. poloviny 20. století (s. 8–12; myslím, že marxistická byla spíš povrchově nebo frazeologicky, skutečně byla „vernakularizující“, tj. měla za hodnotovou osu literárního dění vernakularizaci, navazující na předchozí vývoj a vedoucí k novodobému jazykovému národu, což ostatně nezáměrně postihuje sám autor, když navrhuje projev tzv. národního humanismu, onou seziemistikou vyzdvihovaného, užívat termín protoobrození, srov. k tomu VYKYPĚL 2019). Přirozeně by se také tu a tam mohlo něco doplnit (například jazykovědec by jistě k Nudozerinovi doplnil Koupila 2015, 47 a k Veleslavínovi Koupila 2018, 2019). Ale celkově není pochyb, že příručka představuje cennou pomůcku, pro svůj anglický háv pak zvláště pro nebohemistické publikum.

LITERATURA

KOUPILA, Ondřej. 2015. *Grammatyka czeska. Mluvnice češtiny v 16. až 19. století (katalog výstav)*. Praha: Akropolis.

- KOUPIL, Ondřej. 2018. Veeslavínská čeština a veeslavínská doba. *Česká literatura* 66, 263–280.
- KOUPIL, Ondřej. 2019. Veeslavínův „trojjazyčný“ nomenklátor a komprimace/dilatace v českém pravopisu raného novověku. *Listy filologické* 142, 49–84.
- VYKYPĚL, Bohumil. 2019. Obrození a vernakularizace. In: MALČÍK, Petr – KARLÍK, Petr, eds. *Svět podle Grepla. Prof. Miroslavu Grepovi k devadesátým narozeninám*. Brno: Host, 205–208.

Bohumil Vykypěl

Czech Language Institute of the CAS, v. v. i.

Veveří 97, 602 00 Brno

Czech Republic

vykypel@ujc.cas.cz

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.